

2020 – Меѓународна година здравственог стања биљака

Автор(и): Марияна Лагинова, директор в ЦЛКР

Дата: 13.12.2019 Брой: 12/2019

МЕЖДУНАРОДНА ГОДИНА НА
РАСТИТЕЛНОТО ЗДРАВЕ
2020

Zdrave biljke su temelj svakog života na Zemlji, obezbeđujući kiseonik koji udišemo i više od 80% hrane koju konzumiramo. Gajenje biljaka je glavni izvor prihoda za gotovo polovinu svetske populacije. Koristimo ih u lakoj industriji, građevinarstvu, medicini i mnogim drugim sektorima koji su od suštinskog značaja za naše živote. S druge strane, trgovina biljkama i biljnim proizvodima unapređuje ekonomski razvoj zemalja učesnica u trgovini.

Pretnja po zdravlje biljaka je pretnja po zdravlje i život ljudi širom sveta. Prema FAO (Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija), broj gladnih ljudi u svetu se povećava za 1 milijardu svakih 10 godina.

Svake godine, biljni štetočini unište oko 35% potencijalnog prinosa useva širom sveta. Štete u poljoprivredi i šumarstvu iznose oko 250 milijardi američkih dolara.

Svetska populacija stalno raste i obezbeđenje njene snabdevenosti hranom je vitalno globalno pitanje, čijem rešenju aktivnosti zaštite bilja u značajnoj meri doprinose. Prema prognozama Svetske zdravstvene organizacije, do 2050. godine biće neophodno udvostručiti proizvodnju hrane, stočne hrane i proizvoda biljnog porekla. Ovo je moguće jedino kroz zaštitu biljaka i biljne proizvodnje od bolesti, štetočina i korova. Danas, glavni izazov za zdravlje biljaka širom sveta je veliki broj epidemija izazvanih novim, nepoznatim štetočinama i štetočinama koje u prošlosti nisu bile smatrane značajnim. Globalne klimatske promene i povećanje trgovinskih ruta stvaraju uslove za unošenje štetočina, što zahteva redovno proučavanje i analizu postojećih fitosanitarnih rizika, primenu novih modela i inovativnih rešenja u cilju preduzimanja efikasnih akcija za zaštitu poljoprivredne proizvodnje, šuma i parkova. Pored hemijske i biološke kontrole u sprovođenju mera zaštite bilja, FAO ističe ulogu integralnog upravljanja štetočinama.

Stoga je prepoznavanje, zagovaranje i podrška promovisanju zdravlja biljaka od presudnog značaja za obezbeđenje hrane zasnovane na stabilnim i održivim ekosistemima.

Imajući to u vidu, u julu 2017. godine Konferencija FAO je odobrila nacrt rezolucije kojim se poziva Generalna skupština Ujedinjenih nacija da razmotri proglašenje 2020. za Međunarodnu godinu zdravlja biljaka (IYPH). Dana 20. decembra 2018. u Rimu, Generalna skupština Ujedinjenih nacija usvojila je rezoluciju kojom se proglašava 2020. godina za Međunarodnu godinu zdravlja biljaka. Očekuje se da će obeležavanje Međunarodne godine podići globalnu svest o tome kako zaštita zdravlja biljaka može pomoći u okončanju gladi, smanjenju siromaštva, očuvanju biodiverziteta i životne sredine, kao i podsticanju ekonomskog razvoja.

Očekuje se da će povećanje svesti imati uticaj na mnoge sfere društvenog života:

. Fitosanitarna kontrola kroz dobijanje važnih informacija o pojavi karantinskih i novih i nepoznatih štetočina, proučavanje novih puteva unošenja koji proističu iz ljudske aktivnosti, i primenu pravovremenih mera za iskorenjivanje i ograničavanje njihovog širenja.

. Uspostavljanje fitosanitarnih partnerstava na nacionalnom, regionalnom i globalnom nivou.

. Povećanje finansiranja nacionalnih i regionalnih organizacija za zaštitu bilja, koje su prva linija odbrane od biljnih štetočina i bolesti.

. Nauka – kroz nove tehnologije za proučavanje štetočina i razvijanje metoda za borbu protiv njih, uključujući identifikovanje njihovih prirodnih neprijatelja, stvaranje otpornih sorti, itd.

. Industrija zaštite bilja – razvijanje i primena održivih i fleksibilnih modela za borbu protiv novih štetočina.

. Životna sredina – veća jasnoća i predvidljivost u pogledu statusa lokalnih populacija i njihove osetljivosti na nove vrste.

. Populacija – veća jasnoća u pogledu politika i akcija vlasti i angažovanje sa njima. U 2020. godini, oči sveta će biti usmerene ka međunarodnim, regionalnim i nacionalnim organizacijama za zdravlje biljaka.

Republika Bugarska, koja je stranka potpisnica Međunarodne konvencije o zaštiti bilja (IPPC) i država članica EU, podržava obeležavanje Međunarodne godine zdravlja biljaka – 2020. Kao zvanični organ Republike Bugarske za sprovođenje principa Međunarodne konvencije o zaštiti bilja i fitosanitarnih mera u trgovini, Bugarska agencija za bezbednost hrane (BFSA), zajedno sa Ministarstvom poljoprivrede, hrane i šumarstva, nevladinim organizacijama – ARIB, BARZ, udruženjima proizvođača, naučnim institucijama i univerzitetima, organizovaće kampanju pod pokroviteljstvom ministra poljoprivrede, hrane i šumarstva.

Planirane nacionalne aktivnosti kampanje uključuju:

. Organizovanje Konferencije o zdravlju biljaka tokom obeležavanja profesionalnog praznika stručnjaka za zaštitu bilja – 16. januar.

. Organizovanje regionalnih događaja sa praktičnim demonstracijama za profesionalce i operatere.

. Učešće na specijalizovanim izložbama bugarskih proizvođača.. Dani otvorenih vrata u Centralnoj biljno-karantinskoj laboratoriji i nekim regionalnim kancelarijama.

. Saradnja sa različitim lokalnim i nacionalnim medijima, uključujući učešće u specijalizovanim programima i kreiranje nacionalnog specijalizovanog internet portala na veb-sajtu Ministarstva poljoprivrede, hrane i šumarstva za informisanje i promociju događaja koji će se održavati tokom 2020. godine.

Časopis "Zaštita bilja", u svojstvu medijskog partnera BFSA, učestvovaće i izvešćivati o svim događajima organizovanim i održanim u Godini zdravlja biljaka kako bi se obezbedila široka publicitet i svest na ovu temu.